

Kan verdriet zin geven?

Gezin MUYLDERMANS-DU BIN richt vzw Prinses Harte op

- ▶ Verlies en gemis gooien je leven overhoop
- ▶ Je hoeft het niet af te sluiten, hooguit kun je je leven aanpassen
- ▶ Creatief bezig zijn kan helpen het verdriet zin te geven

Martine CROONEN

„Ik geniet van de herfst. De bomen laten hun bladeren los en rusten uit. En straks is er de winter, die je uitnodigt om er gewoon te 'zijn'. Geduldig, tot een nieuwe lente komt.” Die woorden krijg ik zomaar op een mistige ochtend cadeau van een lieve vriendin. Je verwacht het niet van een moeder die nog niet zo lang geleden haar pasgeboren kind verloor. Je hoort het wel vaker bij mensen die een groot verlies meedragen: „Pas nu kan ik de kleine dingen zien en waarderen. Ondanks het verdriet ken ik momenten van geluk, om zo veel moois, om zo veel lieve mensen.”

Op het raam kleven foto's van haar. Lampions fleuren de vensterbank op. Hier woont Harte, voor altijd zes. Begin dit jaar nam het gezin Muyldermans-Du Bin afscheid van zijn dochter. Elke Du Bin verlegt een stapel stofjes en toont een zelfgemaakt hartenkussen. „Toen ik door de kinderafdeling van Gasthuisberg wandelde, waar Harte verbleef, zag ik een jonge-

Dag en nacht naaiden mama's (en papa's) voor zieke kinderen. © Familie Muyldermans-Du Bin

tje, eenzaam op zijn bed”, vertelt ze. „Omdat ieder kind nood heeft aan warmte en een knuffel, groeide het idee om iets te doen voor alle kankerpatiëntjes.”

„Het doet deugd zo veel verrassende mensen te ontmoeten”

De pop die een vriendin maakte, herwerkte Du Bin tot een prinses, naar het beeld dat ze van Harte wilde bewaren. Met ledere schoentjes, een handtas en een hartje op de mond. Ook de handige ziekenhuispyjama die Harte cadeau kreeg, vond navol-

ging. „Ik zocht een manier om mijn kind te laten voortleven en wil zo graag dat anderen haar leren kennen”, zegt Du Bin. Vrienden en kennissen sprongen mee op de kar. Er werden koekjes gebakken, confituur en advocaat bereid, pyjama's en lappenpoppen genaaid. Zo ontstond de vzw Prinses Harte, met vrijwilligers die voor ieder ziek kind een knuffelpakket samenstellen.

Of die creativiteit de ouders helpt om het gemis een plek te geven? Elke Du Bin: „Ik weet het niet. Ik ben nu eenmaal een bezige bij. Of dit de beste manier is om verdriet te verwerken? Ik durf het niet zeggen. Het ver-

vangt het rouwproces niet, maar het doet wel deugd zo veel verrassende mensen te ontmoeten. Aan hun enthousiasme trekken we ons op. Hoewel we anderen aansteken, beseffen we dat we zelf het vuur brandend moeten houden om Harte niet te vergeten. En we zijn blij als ouders die hetzelfde meemaakten, energie putten uit onze actie. Ik duim voor alle zieke kinderen dat ze het halen.”

„Een stikmarathon, een Run for Harte, een circusnamiddag – het is Harte die ons grenzen doet verleggen”, besluit Elke Du Bin. Hartes broer Tijn troost zich met de gedachte: „Zus speelt nu in de hemel, dicht bij God.”

VIER entertaint met '2013'

Eén zaak staat nu al vast: van alle televisiezenders pakt VIER dit jaar het vroegst uit met een terugblik op de voorbije maanden. Of dat overzicht ook het summum in zijn genre wordt, valt af te wachten.

Vanaf maandag 4 november gaat VIER-presentator Gilles De Coster samen met een panel van vier alvast op zoek naar de gebeurtenissen van 2013 die de moeite waard zijn om te onthouden. Om de veertien dagen wordt groot en klein nieuws, grappig en verrassend nieuws, en hopelijk ook goed nieuws tegen het licht gehouden. Alles maakt kans om in het jaaroverzicht terecht te komen, maar een panel van vier televisieco-ryfeeën krijgt het laatste woord. Zij beslissen of het nieuws al dan niet in het jaaroverzicht thuishoort. En geven, al dan niet gevraagd, hun ongezouten oordeel over het nieuwsfeit.

Een week later, op maandag 11 november, serveert VIER op een andere, zeg maar bijzondere manier, een kroniek van het voorbije jaar. Die dag wordt u de eerste aflevering voor-

geschoteld van 2013, een nieuwe, twaalfdelige human-interest-serie, die het verhaal schetst van een tiental bijzondere levens van evenveel modale mensen van vlees en bloed. De betrokken personen vormen een doorsnee van de bevolking en zijn een unieke mix wat betreft leeftijd, geslacht, opleiding, beroep en sociale klasse.

Tien Vlamingen werden een jaar lang gevolgd. Met een kleine camera filmde de protagonisten zelf de kleine en grote gebeurtenissen in hun dagdagelijkse leven. Daardoor krijgt de kijker een opmerkelijk kwetsbare inblik in hun leven en wordt bijna iedere gebeurtenis een intimistische scène. Elke maand van 2013 staat garant voor één aflevering.

Dit programma heeft de allure van een jaaroverzicht, maar niet zoals u dat gewend bent. Ditmaal geen stoet nationale en internationale politici, sport- of mediafiguren. 2013 is het jaaroverzicht van gewone mensen die gericht zijn op gebeurtenissen die er voor hen in het voorbije jaar echt toe deden.

Wees gerust, 2013 wordt bij lange geen 'uitlachtelevisie'. Integendeel, uit elke uitzending spreekt een groot verlangen van hoop dat straks alles wel goed komt. 2013 is meteen een ongewoon, maar tegelijkertijd buitengewoon programma.

Tot slot nog vertellen dat beide jaaroverzichten ingeblikt werden door productiehuis Woestijnvis.

Luk VAN BEL

In elke druppel zit een beetje zon

„Elk verlies is anders, elk rouwproces uniek en toch herkenbaar, als een vingerafdruk”

Voor Hendrik kwam het verlies van zijn echtgenote Mien, intussen ruim twee jaar geleden, niet onverwachts. Toch was het een zware klap. Door de jaren van verzorging werd de band tussen hen immers alleen maar sterker. Wat ze samen hebben opgebouwd, zet Hendrik nu moedig voort, in z'n eentje. En dat is niet altijd makkelijk.

„Ik kweek mijn eigen groenten en fruit, speel orgel in de vieringen en geef zangles aan gepensioneerden. En sinds kort sta ik weer op de planken”, somt Hendrik op. „Met een kwinkslag en een deuntje probeer ik de mensen aan het zingen te krijgen. Dat alles houdt me recht.”

„Elk rouwproces is uniek, elk verlies is anders, maar altijd laat het een herkenbare vingerafdruk na”, zegt rouwtherapeut Johan Maes. „Verlies moet je trouwens niet verwerken, je moet het een plaats geven in je leven. De pijn blijft immers deel uitmaken van je dagelijkse bezigheden.”

Volgens Maes creëert ieder zijn of haar stijl om met verlies om te gaan. De ene doet dat actie-

gericht, de andere meer emotioneel, afhankelijk van wat bij je past of wie je bent.

Zo maakt Hendrik, ondanks zijn drukke agenda, vaak tijd voor een gesprek met Mien en

Johan Maes: „Iedere mens kan helen.” © C. Debruycker

voor gebed. „Bid en werk is mijn leuze”, zegt hij vastberaden.

„Niemand kan in jouw plaats rouwen”, zegt Johan Maes. Daarom zeg ik altijd: 'Jij alleen moet het doen, maar je moet het niet alleen doen.' Aan buitenstaanders geef ik de boodschap: houd contact met de nabestaande, vraag wat je voor hem of haar kunt betekenen en noem gerust de naam van de overledene. Woorden als 'Het gaat wel over' of 'Je moet het loslaten', werken veeleer kwetsend. Zeg niet: 'Bel maar als het niet gaat', maar neem zelf contact op, ook al is dat moeilijk. Ook een actiegerichte aanmoediging kan helpen: 'Zal ik oep voor je maken?' of 'Laat ons even gaan wandelen?'

Hoewel Hendrik zelf niet meer van de jongste is, slaagt hij erin het gemoed van anderen op te tillen, ook tijdens een CM-trip naar Lourdes of Scherpenheuvel.

„Op die manier probeert Hendrik betekenis te geven aan zijn leven en aan zijn verlies”, weet Johan Maes. „Het is zoals met een vaas. Ook al wordt ze door het leven gehavend, ze verliest

haar eigenheid niet. Bij een groot verlies valt de vaas aan scherven. De mens weet even niet meer wie hij is. Die kwetsbaarheid kan hem echter ook nieuwe kracht geven. Hij kan met de scherven iets nieuws creëren, of hij kan die weggooiden en verbitterd achterblijven.”

„Tijd heelt de wonden niet, zucht Hendrik. „Dat klopt”, zegt Maes. „Wat je met de tijd doet, is belangrijk. Heling is echter wel nodig, zodat geen open wonde, maar enkel een litteken achterblijft.”

Hendrik voelt vooral dankbaarheid als hij over Mien praat. Met zijn zorgen kan hij nog steeds bij haar terecht. Johan Maes: „Voor velen biedt het geloof troost. Ze geloven dat de overledene een betere plek heeft gevonden en hen aanmoedigt zich voor anderen in te zetten.”

„Mijn hoofd zit vol muziek en gedichten, want die zijn zo veelzeggend”, zegt Hendrik, en hij besluit al zingend met een vers van Toon Hermans: „En weet je wat zo mooi is? In elke druppel zit een beetje zon.” (MC)